

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.019.01.2021

Radosław Głazewski
Wójt Gminy Darłowo
ul. Jana Henryka Dąbrowskiego 4
76-150 Darłowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 – Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Darłowie ¹ , ul. Jana Henryka Dąbrowskiego 4, (76-150 Darłowo).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Radosław Głazewski Wójt Gminy ² od 28 listopada 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie przez j.s.t. warunków realizacji zadań oświatowych. 2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. lub do zakończenia czynności kontrolnych oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontroler	Sławomir Żudro, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/43/2021 z 14 września 2021 r. (akta kontroli str. 1-5)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Wójt zapewnił odpowiednie warunki organizacyjne do realizacji zadań oświatowych na terenie Gminy Darłowo⁵. W Urzędzie prawidłowo weryfikowano i potwierdzano dane zgromadzone w Systemie Informacji Oświatowej⁶ dotyczące liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli w prowadzonych szkołach i placówkach oświatowych. Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych były przekazywane Radzie Gminy w terminach określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁷. W szkołach, dla których Gmina jest organem prowadzącym były prowadzone dodatkowe zajęcia edukacyjne wspierające rozwój dzieci i młodzieży. Wszystkie dzieci zgłoszone w postępowaniach rekrutacyjnych były przyjmowane do oddziałów przedszkolnych. Finansowanie zadań oświatowych odbywało się z pełnym wykorzystaniem części oświatowej subwencji ogólnej. Badanie środków otrzymanych przez Gminę na realizację zadań oświatowych, tj. czterech dotacji w kwocie 107,63 tys. zł i środków finansowych otrzymanych z innych źródeł w kwocie 893,53 tys. zł wykazało, że były właściwie wykorzystywane. W przypadkach tego wymagających prawidłowo ustalono wysokość środków niewykorzystanych i dokonano ich zwrotu. Prawidłowo, tj. zgodnie z ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁸ zaplanowano

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Wójt.

³ Dz.U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej Gmina.

⁶ Dalej SIO.

⁷ Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm., dalej Prawo oświatowe.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, dalej Karta Nauczyciela.

wydatki na doskonalenie i szkolenie nauczycieli. Zbiorcze sprawozdania budżetowe w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe zostały sporządzone zgodnie ze sprawozdaniami samorządowych jednostek oświaty i ewidencją księgową. Dotacje dla szkół niepublicznych były prawidłowo naliczane i rozliczane. W Gminie funkcjonował system motywacyjny wspierania uczniów szczególnie uzdolnionych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez jednostki samorządu terytorialnego warunków do realizacji zadań oświatowych.

Opis stanu faktycznego

1.1. W Gminie nie została powołana Rada Oświatowa, o której mowa w art. 78 Prawa oświatowego.

Wójt wyjaśnił, że Rada Gminy w 2003 r. powołała stałą Komisję Oświaty, Kultury i Sportu, działającą na podstawie corocznie uchwalanego ramowego planu pracy, której zadania określone w Statucie Gminy są częściowo tożsame z zadaniami Rady Oświatowej ustalonymi w art. 78 ust. 2 Prawa oświatowego. Wymieniona Komisja działała sprawnie, w związku z czym nie było potrzeby powołania Rady Oświatowej
(akta kontroli str. 8)

W latach 2017-2021 Rada Gminy nie podejmowała uchwał dotyczących realizacji zadań oświatowych, planów, strategii i diagnoz dotyczących rozbudowy lub likwidacji placówek oświatowych.

(akta kontroli str. 12)

1.2. W okresie kontrolowanym Wójt przekazywał Radzie Gminy informacje o stanie realizacji zadań oświatowych w terminach określonych w art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 14, 28, 38, 55)

1.3. W kontrolowanym okresie, w ramach realizacji zadań własnych Gmina prowadziła:

- od 1 stycznia 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r.: trzy zespoły szkół obejmujące szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi i gimnazja w miejscowościach Dąbki, Kopnica i Stary Jarosław,
- od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r.: trzy ośmioletnie szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi oraz klasami gimnazjalnymi w ww. miejscowościach¹⁰,
- od 1 września 2019 r. do 30 września 2021 r.: trzy ośmioletnie szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi¹¹.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Uchwała Nr XXXIII.297.2017 Rady Gminy Darłowo z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego wprowadzonego ustawą – Prawo oświatowe na okres od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r. (Dz.Urz. Województwa Zachodniopomorskiego, poz. 1898).

¹¹ Uchwała Nr IX.76.2019 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 maja 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Darłowo oraz określenia granic obwodów tych szkół, od dnia 1 września 2019 r. (Dz.Urz. Województwa Zachodniopomorskiego, poz. 3302).

Przekształcenie zespołów szkół w szkoły podstawowe zostało dokonane w związku z dostosowaniem sieci szkół do nowego ustroju szkolnego wprowadzonego ustawą Prawo oświatowe.

(akta kontroli str. 69-71)

1.4. W ww. okresie Gmina nie realizowała dodatkowych zadań oświatowych niebędących jej zadaniami własnymi (o których mowa w art. 8 ust. 17, 18, 19 i 20 Prawa oświatowego).

(akta kontroli str. 8)

1.5. W ww. okresie Gmina była organem rejestrującym:

- od 1 stycznia 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r. dla trzech zespołów szkół społecznych w Dobiesławiu¹², Słownie¹³ i Jeżyczkach¹⁴ obejmujących niepubliczne szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi i niepublicznymi gimnazjami,
- od 1 września 2017 r.: dla niepublicznych szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi i klasami gimnazjalnymi w ww. miejscowościach.

(akta kontroli str. 72-76)

1.6. Średnia liczba uczniów w szkołach podstawowych, dla których Gmina była organem prowadzącym wynosiła: w 2017 r. – 296, w 2018 r. – 330, w 2019 r. – 381, w 2020 r. i 2021 r. (do 30 września) – 386, a średnia liczba uczniów przypadająca na oddział w tych szkołach wynosiła w latach 2017 i 2018 – 14, w latach 2019-2021 (do 31 września) – 15.

Średnia liczba uczniów w gimnazjach, dla których Gmina była organem prowadzącym wynosiła: w 2017 r. – 140, w 2018 r. – 82, w 2019 r. – 53, a średnia liczba uczniów przypadająca na oddział wynosiła w latach 2017 i 2018 – 14, w 2019 r. – 18.

(akta kontroli str. 77)

1.7. Średnia liczba nauczycieli, w przeliczeniu na pełny etat, zatrudnionych w szkołach, dla których Gmina jest organem prowadzącym wynosiła: w 2017 r. – 62,7, w 2018 r. – 62,9, w 2018 r. – 60,5, w 2020 r. 63,8 i w 2021 r. (do 30 września) – 62,4.

W okresie tym liczba nauczycieli dyplomowanych wzrosła z 21 do 29,1, liczba nauczycieli mianowanych zmniejszyła się z 31,6 do 21,2, liczba nauczycieli kontraktowych zwiększyła się z 5,9 do 10,3, liczba stażystów zmniejszyła się z 4,2 do 1,9.

(akta kontroli str. 78)

Liczba uczniów przypadająca na jednego nauczyciela wynosiła: w 2017 r. – 6,95, w 2018 r. – 6,55, w 2019 r. – 7,21, w 2020 r. – 6,95 i w 2020 r. (do 30 września) – 6,19.

(akta kontroli str. 78)

1.8. Dyrektorzy samorządowych szkół podstawowych wyjaśnili, że w roku szkolnym 2020/2021 nie wystąpiły braki wykwalifikowanych nauczycieli w konkretnych specjalnościach.

(akta kontroli str. 81, 85, 88)

1.9. Wójt wyjaśnił, że dane wprowadzane do SIO były weryfikowane dwuetapowo. W pierwszym etapie weryfikację przeprowadzali dyrektorzy szkół, w drugim etapie wprowadzone dane były sprawdzane przez pracownika Referatu Oświaty, Spraw

¹² Organ prowadzący: Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Szkoły w Dobiesławiu i wsi Dobiesław, Wiekowo i Wiekowice.

¹³ Organ prowadzący: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju szkoły i Wsi w Słownie „Ku Przyszłości”.

¹⁴ Organ prowadzący: Stowarzyszenie Rozwoju Szkoły „Szansa” w Jezierzycach.

Spółecznych i Świetlic, m.in. na podstawie arkuszy organizacyjnych i dzienników. Weryfikacja prowadzona przez pracownika Urzędu odbywała się za pośrednictwem poczty elektronicznej lub bezpośrednio w szkole. Prawdziwość danych była potwierdzana przez pracownika Referatu Oświaty poprzez zaznaczenie i zatwierdzenie odpowiedniego pola w SIO.

(akta kontroli str. 8-9, 649)

Porównanie danych dotyczących szkół gminnych zawartych w arkuszach organizacyjnych i SIO wykazało różnice dotyczące liczby uczniów i etatów nauczycielskich. Według arkuszy organizacyjnych liczba uczniów w poszczególnych szkołach wynosiła:

- w Dąbkach (aneks nr 2 z 11 września 2020 r.): 171, w tym 43 w oddziałach przedszkolnych i 128 w oddziałach szkolnych,
- w Kopnicy (aneks nr 3 z 1 października 2020 r.) odpowiednio: 154, 28 i 126,
- w Starym Jarosławiu odpowiednio (aneks nr 1 z 10 września 2020 r.) odpowiednio: 199, 54 i 145.

Według SIO wg. stanu na 30 września 2020 r. liczba uczniów wynosiła (w nawiasie różnica w stosunku do arkusza organizacyjnego):

- w Dąbkach odpowiednio: 164 (-7), 42 (-1) i 122 (-6),
- w Kopnicy odpowiednio: 145 (-9), 20 (-8) i 125 (-1),
- w Starym Jarosławiu odpowiednio: 197 (-2), 54 i 143 (-2).

W arkuszach organizacyjnych było wykazanych łącznie 63,585 etaty nauczycielskie, w tym w Dąbkach - 19,566, w Kopnicy - 21,299, w Starym Jarosławiu - 22,72) a w SIO wykazano 61,88 etaty, tj. mniej o 1,705.

(akta kontroli str. 90-105)

Wójt wyjaśnił, że ww. rozbieżności dotyczące liczby uczniów ...wynikały z faktu, że dane odnośnie ilości dzieci wprowadzane są do SIO z każdym ruchem dziecka i aktualizowane przez system na bieżąco. Zmiany do arkusza organizacyjnego wprowadza się w momencie zmian przydziału godzinowego nauczycieli, a nie zmiany ilości dzieci w oddziałach szkolnych... W odniesieniu do etatów Wójt wyjaśnił, że ...arkusz zawiera wielkość etatu wraz z godzinami ponadwymiarowymi, wykazane są w nim również etaty nauczycieli przebywających na urloпах zdrowotnych, wychowawczych i bezpłatnych. W SIO natomiast do wyliczeń stosowane są założenia przyjęte przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, co oznacza, że etaty niesubwencyjne to różnica pomiędzy ogólną liczbą etatów (z zatrudnienia, tj. bez godzin ponadwymiarowych) a liczbą etatów subwencyjnych. Ponadto w oddziałach wychowania przedszkolnego etaty nauczycieli liczone są proporcjonalnie do liczby dzieci w wieku 6 lat i starszych do ogółu dzieci w wychowaniu przedszkolnym (nie do wykazanego etapu edukacyjnego w obowiązkach).

(akta kontroli str. 107-108)

1.10. W szkołach, dla których organem prowadzącym była Gmina, odbywały się dodatkowe zajęcia edukacyjne finansowane ze środków subwencji oświatowej i środków własnych Gminy:

- gimnastyka korekcyjna, w wymiarze od trzech do pięciu godzin tygodniowo, w której uczestniczyło od 67 do 108 dzieci i młodzieży,
- logopedia – od dziewięciu do jedenastu godzin tygodniowo i od 67 do 102 uczestników,
- zajęcia rewalidacyjne orientacji przestrzennej i poruszania się – od czterech do dwunastu godzin tygodniowo i od czterech do siedmiu uczestników,
- zajęcia socjoterapeutyczne – od jednej do półtora godziny tygodniowo i od trzech do 26 uczestników,

- koła zainteresowań – od trzech i pół do dziesięciu godzin tygodniowo i od 79 do 147 uczestników,
- język obcy (poza obowiązkowymi) – od dwóch do sześciu godzin tygodniowo i od 30 do 101 uczestników,
- szkolne koła sportowe – od jednej do dwóch godzin tygodniowo i od 14 do 44 uczestników
- inne – od siedmiu do 13 godzin tygodniowo i od 149 do 303 uczestników.
- zajęcia w świetlicach – od 26 do 27 godzin tygodniowo i od 352 do 370 uczestników.

(akta kontroli str. 109-110)

1.11. Liczba uczniów, którzy przystąpili do sprawdzianów przeprowadzanych po ósmej klasie szkoły podstawowej i wyniki tych sprawdzianów przedstawiały się następująco:

- w 2019 r. – 46, z czego 20 uzyskało wynik w przedziale 50% - 99%, 26 – poniżej 50%,
- w 2020 r. – 37, z czego 17 uzyskało wynik w przedziale 50% - 99%, 20 – poniżej 50%,
- w 2021 r. – 43, z czego 22 uzyskało wynik w przedziale 50% - 99%, 21 – poniżej 50%.

(akta kontroli str. 111)

Wójt wyjaśnił, że w informacjach o stanie realizacji zadań oświatowych przekazywanych corocznie organowi stanowiącemu były przedstawiane wyniki egzaminu ósmoklasisty. Informacje te były przyjmowane na posiedzeniach Komisji Oświaty. W latach, w których uczniowie uzyskali słabe wyniki, na posiedzeniu Komisji dyrektorzy szkół przedstawiali sposób przygotowania uczniów ostatnich klas do egzaminów. Wójt podkreślił, że w celu odpowiedniego przygotowania uczniów, dyrektorzy organizowali zajęcia dodatkowe przygotowujące do testów z przedmiotów objętych egzaminem.

(akta kontroli str. 12-13)

1.12. Wśród uczniów Szkoły Podstawowej w Kopnicy byli finaliści i laureat olimpiad naukowych organizowanych przez Zachodniopomorskie Kuratorium Oświaty w Szczecinie:

- w 2017 r. – laureat olimpiady języka polskiego,
- w 2018 r. - po jednym finaliście olimpiad: geograficznej, wiedzy o społeczeństwie i języka angielskiego,
- w 2019 r. – po jednym finaliście olimpiad: geograficznej, wiedzy o społeczeństwie i języka polskiego,
- w 2020 r. – finalistą olimpiady historycznej,
- w 2021 r. po jednym finaliście olimpiad: geograficznej, języka niemieckiego i języka polskiego.

W pozostałych szkołach samorządowych nie było finalistów ani laureatów olimpiad naukowych.

(akta kontroli str. 80, 85, 88)

1.13. W okresie kontrolowanym do Rady Powiatu ani do Urzędu nie wpłynęły skargi dotyczące funkcjonowania szkół.

(akta kontroli str. 115)

1.14. Wójt wyjaśnił, że w latach 2017-2021:

- Gmina nie realizowała dodatkowych zadań oświatowych niebędących zadaniami własnymi;

- na zwiększenie wydatków na zadania oświatowe ponoszonych ze środków własnych wpływał wzrost kosztów bieżącego utrzymania szkół, m.in. energii, opału; środków czystości, bieżących remontów, rozbudowy infrastruktury, a także obsługi administracyjnej, dowozu uczniów, wynagrodzeń nauczycieli za godziny ponadwymiarowe;
- Gmina nie otrzymała od administracji rządowej pomocy rzeczowej na funkcjonowanie szkół. Otrzymała natomiast pomoc finansową;
- nie było przypadków zwalniania nauczycieli ani obniżenia pensum w związku z pandemią COVID-19;
- Gmina monitorowała sytuację wyłączenia cyfrowego uczniów we współpracy z dyrektorami szkół i pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie. Po ustaleniu liczby uczniów nie posiadających sprzętu do pracy zdalnej, Gmina w kwietniu i czerwcu 2020 r. skutecznie wystąpiła o środki w ramach projektów „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” i projektu „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” projektu „Zdalna Szkoła+ – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”. Za uzyskane środki kupiono m.in. 42 laptopy przekazane do szkół a następnie użyte uczniom;
- problemy występujące przy realizacji zadań oświatowych dotyczyły braku wykwalifikowanych nauczycieli przedmiotów ścisłych. Braki w tym zakresie zostały uzupełnione w wyniku sfinansowania studiów podyplomowych. W okresie kontroli występowały braki w zakresie pedagogiki specjalnej, tj. nauczycieli posiadających uprawnienie do realizacji zajęć z dziećmi z orzeczeniami o niepełnosprawności.

(akta kontroli str. 9-10)

1.15. W latach 2017-2021, w Gminie Darłowo nie wystąpiły przypadki nie zakwalifikowania dzieci w postępowaniu rekrutacyjnym do oddziałów przedszkolnych w szkołach prowadzonych przez Gminę.

(akta kontroli str. 10)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości:

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd terminowo przedkładał organowi stanowiącemu informacje o stanie oświaty, wykonywał obowiązek weryfikacji i potwierdzania danych zgromadzonych w SIO dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli. W szkołach, dla których Gmina jest organem prowadzącym były prowadzone dodatkowe zajęcia edukacyjne związane z rozwojem dzieci i młodzieży. Wszystkie dzieci zgłoszone w postępowaniach rekrutacyjnych były przyjmowane do oddziałów przedszkolnych.

2. Finansowanie zadań oświatowych.

Opis stanu faktycznego

2.1. W uchwałach budżetowych Gminy na lata 2017-2021¹⁵ dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej zostały zaplanowane w kwotach zgodnych z informacjami przekazanymi przez Ministra właściwego do spraw finansów o kwotach przyjętych w projektach a następnie w ustawach budżetowych na ww. lata.

Pierwotne i ostateczne kwoty dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej przyjęte w budżecie Gminy w okresie kontrolowanym przedstawiały się następująco:

- 2017 r. – 6 044,27 tys. zł i 6 045,98 tys. zł,
- 2018 r. – 6 111,19 tys. zł i 6 251,46 tys. zł,
- 2019 r. – 6 578,89 tys. zł i 6 627,09 tys. zł,
- 2020 r. – 7 258,08 tys. zł i 7 228,65 tys. zł,
- 2021 r. (do 30 września) – 7 665,09 zł i 7 666,89 tys. zł.

Łącznie w ww. okresie dochody z tego tytułu wyniosły 32 673,10 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 117-156)

2.2. W okresie kontrolowanym na realizację zadań oświatowych, poza ww. środkami Gmina otrzymała:

- dotacje z budżetu państwa łącznie 1 394,95 tys. zł¹⁶, w tym w 2017 r. – 332,60 tys. zł, w 2018 r. – 287,30 tys. zł, w 2019 r. – 257,62 tys. zł, w 2020 r. – 274,49 zł i w 2021 r. (do 30 września) – 232,94 tys. zł,
- środki z innych źródeł łącznie 4 970,08 tys. zł, w tym:
 - dotacje z Europejskiego Funduszu Społecznego wraz z środkami z budżetu państwa stanowiącymi współfinansowanie w łącznej kwocie 1 018,39 tys. zł na realizację projektów: „Wspieranie edukacji w wiejskiej Gminie Darłowo” (w 2017 r. - 551,59 tys. zł, w 2018 r. - 24,89 tys. zł, w 2019 r. - 385,27 tys. zł) oraz „Pomorze Zachodnie Bezpieczna Edukacja w 2020 r. - 56,64 tys. zł;
 - dotacje z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wraz z środkami z budżetu państwa stanowiącymi współfinansowanie na realizację projektów „„Zdalna szkoła i Zdalna szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej”” w 2020 r. w łącznej kwocie 114,99 tys. zł;
 - środki przekazane przez sąsiednie gminy za pobyt dzieci z tych gmin w oddziałach przedszkolnych szkół na terenie Gminy łącznie 133,76 tys. zł (w okresie od 2017 r. do 30 września 2021 r. odpowiednio: 33,61 tys. zł, 30,68 tys. zł, 40,28 tys. zł, 21,05 tys. zł i 8,15 tys. zł),
 - środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na zadanie inwestycyjne realizowane w ramach Programu rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej „Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół nr 4 w Kopnicy” – 702,73 tys. zł (w 2017 r. - 500 tys. zł, w 2018 r. – 202,73 tys. zł,
 - środki przekazane w 2021 r. z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zadanie inwestycyjne „Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej

¹⁵ Uchwały Rady Gminy w Darłowie w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Darłowo: na 2017 r. – Nr XXIX.254.2016 z dnia 29 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2017 r. poz. 293), na 2018 r. - Nr XLIII.406.2017 z dnia 22 grudnia 2018 r. (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2018 r. poz. 394), na 2019 r. - Nr IV.21.2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2019 r. poz. 313), na 2020 r. - Nr XV.164.2019 z dnia 18 grudnia 2019 r. (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2020 r. poz. 62), na 2021 r. - Nr XXIX.307.2020 z dnia 19 grudnia 2020 r. (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego poz. 5885).

¹⁶ Dochody otrzymane, wykazane w kol. 8 Rb-27S sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za lata 2017-2021 (do 30 września): kwota otrzymana 1 540,29 tys. zł minus zwroty niewykorzystanych dotacji dokonane w danym roku 145,32 tys. zł.

w Dąbkach” na podstawie uchwały nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego¹⁷ – 3 000,21 tys. zł¹⁸.

(akta kontroli str. 156-157, 551-556, 590-639)

Łączna kwota dochodów na zadania oświatowe wyniosła 39 038,13 tys. zł, w tym w: 2017 r. – 7 463,78 tys. zł, 2018 r. 6 797,06 tys. zł, 2019 r. 7 320,25 tys. zł, 2020 r. 7 695,82 tys. zł i 2021 r. (do 30 września) – 9 761,22 tys. zł.

(akta kontroli str. 156)

2.3. W okresie kontrolowanym nie wystąpiły przypadki konieczności zwrotu subwencji oświatowej w związku z otrzymaniem subwencji oświatowej w wysokości wyższej od należnej.

(akta kontroli str. 10)

2.4.1. Wydatki na realizację zadań oświatowych w latach 2017-2021 (do 30 września) wyniosły 64 831,53 tys. zł co stanowiło 22,3% ogólnej kwoty wydatków gminy poniesionych w tym okresie w kwocie 291 009,21 tys. zł. W poszczególnych latach na zadania oświatowe wydatkowano (w nawiasie % ogólnej kwoty wydatków):

w 2017 r. - 13 535,59 tys. zł (24,00%),

w 2018 r. - 13 058,31 tys. zł (19,63%),

w 2019 r. - 13 666,39 tys. zł (22,82%),

w 2020 r. - 13 685,84 tys. zł (21,00%),

w 2021 r. - 10 885,40 tys. zł (25,29%).

(akta kontroli str. 158-159)

Wydatki na zadania oświatowe według klasyfikacji budżetowej były następujące:

- w dziale 801 Oświata i wychowanie wyniosły 62 124,44 tys. zł, w tym 13 074,26 tys. zł w 2017 r., 12 096,21 tys. zł w 2018 r., 13 019 tys. zł w 2019 r., 13 289,42 tys. zł w 2020 r. oraz 10 645,54 tys. zł w 2021 r.
- w dziale 854 Edukacyjna opieka wychowawcza wyniosły ogółem 2 592,10 zł, w tym 461,33 tys. zł w 2017 r., 962,09 tys. zł w 2018 r., 647,38 tys. zł w 2019 r., 281,43 tys. zł w 2020 r. oraz 239,86 tys. zł w 2021 r.
- w dziale 750 Administracja publiczna, rozdział 75077 Centrum Projektów Polska Cyfrowa w 2020 r. - 114,99 tys. zł.

Najwyższą grupę wydatków stanowiły wynagrodzenia z pochodnymi, łącznie w okresie kontrolowanym 31 121,66 tys. zł, tj. 48% ogólnej kwoty wydatków na zadania oświatowe.

(akta kontroli str. 158-159)

W okresie kontrolowanym Gmina nie uzyskiwała dochodów na zadania oświatowe z tytułu rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej i nie zawierała w tej sprawie porozumień z organami administracji rządowej ani jednostkami samorządu terytorialnego.

(akta kontroli str. 12, 156)

Źródłami finansowania wydatków na zadania oświatowe w latach 2017-2021 (do 30 września) były:

- środki części oświatowej subwencji ogólnej – 32 673,10 tys. zł, które wykorzystano w pełnej kwocie otrzymanej, stanowiące średnio 50,4% ogólnej

¹⁷ M.P. poz. 662.

¹⁸ Przekazane w dziale 801, rozdział 80101, § 629. Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin (...) pozyskane z innych źródeł.

kwoty wydatków (w 2017 r. – 44,67%, w 2018 r. – 47,87%, w 2019 r. – 48,49%, w 2020 r. – 59,9% i w 2021 r. – 59,9%);

- dotacje z budżetu państwa – 1 388,92 tys. zł, stanowiące 2,14% ogólnej kwoty wydatków (od 1,96% w 2019 r. do 2,46% w 2017 r.). Wykorzystano 90,17% otrzymanej kwoty (1 540,29 tys. zł¹⁹), niewykorzystane środki dotacji zostały zwrócone do budżetu państwa;
- środki z innych źródeł – 1 969,59 tys. zł, stanowiły 3,04% ogólnej kwoty wydatków. Wykorzystano 39,6% otrzymanej kwoty (4 970,08 tys. zł²⁰);
- środki własne Gminy w kwocie 28 799,92 tys. zł, stanowiące 44,42% ogólnej kwoty wydatków (w 2017 r. – 44,86%, w 2018 r. – 47,95%, w 2019 r. – 46,44%, w 2020 r. – 43,77% i w 2021 r. – 37,94%).

(akta kontroli str. zał. 157, 160, 640-648)

2.4.2. Szczegółowym badaniem objęto wykorzystanie wybranych dotacji z budżetu państwa otrzymanych przez Gminę:

- w 2017 r. – na wyposażenie szkolnych gabinetów profilaktyki zdrowotnej w sprzęt, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych²¹. Na podstawie umowy zawartej 7 grudnia 2017 r. z Wojewodą Zachodniopomorskim Gmina otrzymała środki w wysokości 12 176,39 zł, z przeznaczeniem na zakup wyposażenia do trzech gabinetów profilaktyki zdrowotnej w szkołach podstawowych w Kopnicy, Starym Jarosławiu i w Dąbkach. Środki zostały przekazane do wymienionych szkół i wydatkowane w łącznej kwocie 11 502,29 zł. Niewykorzystane środki 574,10 zł zostały zwrócone 4 stycznia i 14 lutego 2018 r. na rachunek Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie²².

Sprawozdania zostały przekazane do ZUW 5 i 8 stycznia 2018 r. i w związku z uwagami Wojewody do ich treści – skorygowane i ponownie przekazane 13 lutego 2018 r. Do korekt sprawozdań Wojewoda nie wniósł uwag²³;

(akta kontroli str. 161, 165-185)

- w 2018 r. – na pomoc materialną o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy. Badaniem objęto 10 spraw z września 2018 r. i stwierdzono, że we wszystkich przypadkach:
 - pomoc był udzielana zgodnie z regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, ustalonym uchwałą Nr XLVI/381/2014 Rady Gminy z 28 marca 2014 r.²⁴,
 - kwota dochodu uprawniającego nie przekraczała kwoty 514 zł miesięcznie na członka rodziny ustalonej zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej²⁵,
 - wystąpiły przesłanki udzielenia pomocy określone w art. 90d ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty²⁶,
 - świadczenia przyznane w formie stypendium szkolnego były przyznane na okres 10 miesięcy od 1 września 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. a ich

¹⁹ Przypis 16.

²⁰ W 2020 r. Gmina otrzymała środki 3 000,21 tys. z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, z których do 30 września 2021 r. wykorzystala 8,83 tys. zł.

²¹ Dz.U. z 2017 r., poz. 1938.

²² Dalej: ZUW.

²³ Zgodnie z § 6 ust. 4 umowy, niezgłoszenie przez Wojewodę uwag do sprawozdania w terminie 30 dni od jego zgłoszenia traktowane jest jako zatwierdzenie rozliczenia końcowego dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym

²⁴ Dz.Urz. Województwa Zachodniopomorskiego, poz. 1729

²⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 1876.

²⁶ Dz.U. z 2021 r. poz. 1915.

wysokość była ustalona zgodnie z ww. regulaminem udzielania pomocy materialnej i wynosiła 100 zł na miesięcznie jeżeli dochód na osobę w rodzinie ucznia był niższy niż 50% dochodu uprawniającego lub 126 zł jeżeli dochód na osobę w rodzinie ucznia wynosił od 50% do 100% dochodu uprawniającego

- wypłata stypendium była dokonywana po przedstawieniu faktur i stwierdzeniu zgodności poniesionych wydatków z wykazem refundowanych wydatków związanych z edukacją ucznia, stanowiącym załącznik do ww. regulaminu udzielania pomocy materialnej,
- łączna kwota wypłaconych stypendiów w badanych sprawach wyniosła 4 416 zł.

(akta kontroli str. 186-189)

- w 2019 r. na realizację rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica”. Na podstawie umowy zawartej 27 czerwca 2019 r. z Wojewodą Zachodniopomorskim Gmina otrzymała dotację 14 000 zł na dofinansowanie zakupu pomocy dydaktycznych, niezbędnych do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych dla Szkoły Podstawowej w Starym Jarosławiu. Umowa zobowiązywała Gminę do zapewnienia wkładu własnego stanowiącego co najmniej 20% kosztów realizacji zadania.

W dniu 6 sierpnia 2019 r. Gmina kupiła dwa monitory E-Board VD6510T 4K/OPS/W10, na kwotę 17 500 zł brutto/netto i w tym samym dniu dostarczyła sprzęt do szkoły. Cena zakupu została zapłacone ze środków dotacji – 14 000 zł i środków własnych – 3 500 zł.

Sprawozdanie z realizacji zadania zostało przekazane 13 stycznia 2020 r. do ZUW. Do dnia zakończenia kontroli (22 listopad 2021 r.) do Urzędu nie wpłynęły uwagi do rozliczenia.

(akta kontroli str. 161, 162, 190-199)

- 2020 r. na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub ćwiczeniowe. Na podstawie wniosków przekazanych 30 czerwca 2020 r. do Kuratorium Oświaty w Szczecinie o udzielenie dotacji i zaktualizowanych 8 września 2020 r., Gmina otrzymała z ZUW środki w kwocie 79 821,18 zł, które zostały przekazane do szkół. Na podstawie rozliczeń przekazanych przez szkoły, w Urzędzie sporządzono i 15 stycznia 2021 r. przekazano do Kuratorium Oświaty rozliczenie, z którego wynikało, że środki dotacji zostały wykorzystane w kwocie 78 146,98 zł, w tym na:

- wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe: 74 823,78 zł,
- podręczniki i materiały edukacyjne dostosowane do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego: 2 532,91 zł
- koszty obsługi zadania: 790,29 zł

Rozliczenie wykorzystania dotacji zostało przekazane do ZUW 15 stycznia 2021 r. W tym samym dniu Gmina dokonała zwrotu niewykorzystanych środków – 1 674,20 na rachunek ZUW. Do dnia zakończenia kontroli do Urzędu nie wpłynęły uwagi do rozliczenia.

(akta kontroli str. 162, 366-393)

W badanych przypadkach dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

2.4.3. Badanie wykorzystania wybranych środków z innych źródeł wykazało:

- w latach 2017-2018 Gmina realizowała budowę sali gimnastycznej w miejscowości Kopnica, dofinansowaną ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej – edycja 2016. Umowa o dofinansowanie została zawarta 14 grudnia 2016 r. z Ministrem Sportu i Turystyki. Określono w niej m.in. całkowitą wartość wydatków związanych z realizacją zadania: 2 187 669 zł oraz wysokość dofinansowania w kwocie nieprzekraczającej 721 900 zł, stanowiącą nie więcej niż 33% całkowitej wartości wydatków.

Środki przyznanego dofinansowania zostały wykorzystane na zapłatę faktur za roboty budowlane wystawionych przez wykonawcę Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Usługowo-Handlowe HRYN BUD Adam Hrycyk Lębork:

- nr 0059/17/FVS z 25 października 2017 r. na kwotę 1 148 409,91 zł – zapłata została dokonana 10 listopada 2017 r. ze środków dofinansowania – 500 000 zł i środków własnych 648 409,91 zł,
- nr 0033/18/FVS z 20 kwietnia 2018 r. na kwotę 288 654,36 zł – zapłata została dokonana 21 maja 2018 r. ze środków dofinansowania – 202 727 zł i środków własnych 85 927,36 zł.

W sprawozdaniu końcowym z realizacji zadania inwestycyjnego (korekta) wysłanym 7 stycznia 2019 r. do Ministerstwa Sportu i Turystyki Wójt oświadczył, że zadanie inwestycyjne zostało zrealizowane w pełnym zakresie rzeczowym, jego faktyczna całkowita wartość kosztorysowa wyniosła 2 129 478,05 zł, faktycznie wydatkowane środki dofinansowania wyniosły 702 727 zł. Pismem z 18 stycznia 2019 r. Minister Sportu i Turystyki zawiadomił Gminę o przyjęciu rozliczenia w części finansowej na kwotę 702 727 zł.

Niewykorzystane środki 17 173 zł zostały zwrócone na rachunek Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

(akta kontroli str. 162-163, 200-248)

- w 2020 r. Gmina zrealizowała projekty:
 - „Zdalna Szkoła w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej”²⁷ i „Zdalna Szkoła+ w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej”²⁸ w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

Umowy o powierzenie grantu zostały zawarte z Centrum Projektów Polska Cyfrowa w Warszawie²⁹: 24 kwietnia 2020 r. na dofinansowanie Projektu „Zdalna szkoła” w kwocie nieprzekraczającej 59 988 zł i 15 czerwca 2020 r. na dofinansowanie Projektu „Zdalna szkoła+” w kwocie nieprzekraczającej 54 988 zł. Zgodnie z warunkami umów przyznane dofinansowania stanowiły 100% wydatków kwalifikowalnych.

W ramach realizacji Projektu „Zdalna szkoła” 14 kwietnia 2020 r.³⁰ Urząd kupił 28 laptopów i 12 zewnętrznych napędów. Zapłata w należności w kwocie 59 988 zł. została dokonana 30 kwietnia 2020 r. Zakupiony sprzęt został przekazany 17 kwietnia 2020 r. do szkół gminnych w Dąbkach, Kopnicy i Starym Jarosławiu oraz szkół społecznych w Jeżyczkach i Słownie.

Wniosek rozliczający grant został przekazany 7 września 2020 r. W związku z uwagami CPPC przekazanymi 16 marca 2021 r., poprawiony wniosek rozliczający został wysłany 22 marca 2021 r. Informacja o przyjęciu rozliczenia została przekazana 31.03.2021 r.

²⁷ Dalej: Zdalna szkoła.

²⁸ Dalej: Zdalna szkoła+.

²⁹ Dalej CPPC.

³⁰ W § 6 ust. 1 umowy o powierzenie grantu ustalono okres kwalifikowalności wydatków w ramach Projektu od 16 marca do 24 października 2020 r.

(akta kontroli str. 163, 249-274)

W ramach Projektu „Zdalna szkoła+” 2 czerwca 2020 r.³¹ Urząd kupił 14 laptopów i 6 pakietów oprogramowania MS Office 2019 za łączną kwotę 54 998 zł, zapłaconą 16 czerwca 2020 r. Zakupiony sprzęt został przekazany 18 czerwca 2020 r. do szkół gminnych w Dąbkach, Kopnicy i Starym Jarosławiu oraz szkół społecznych w Jeżyczkach i Słownie.

Wniosek rozliczający grant został przekazany 26 listopada 2020 r. Uwagi do rozliczenia CPPC przekazało w piśmie z 16 marca 2021 r. Poprawiony wniosek rozliczający Urząd wysłał 22 marca 2021 r. Do dnia zakończenia kontroli, do Urzędu nie wpłynęły uwagi do rozliczenia.

(akta kontroli str. 163-164, 275-300)

- Projekt „Pomorze Zachodnie – Bezpieczna Edukacja” współfinansowany przez UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na podstawie umowy o powierzenie grantu zawartej 3 listopada 2020 r. z Województwem Zachodniopomorskim. Kwota dofinansowania wyniosła 56 643,27 zł

W dniach od 15 do 28 października³² Urząd dokonał zakupu trzech odkurzaczy parowych, trzech zmywarek z funkcją wyparzania, trzech wózków do sprzątania, rękawiczek papierowych, rękawiczek jednorazowych za łączną kwotę 56 643,27 zł. Zapłata należności nastąpiła w dniach od 29 października do 3 listopada 2020 r. Zakupiony sprzęt został przekazany do szkół gminnych w Dąbkach, Kopnicy i Starym Jarosławiu oraz szkół społecznych w Jeżyczkach i Słownie.

Wniosek rozliczający grant został przekazany 7 stycznia 2021 r. a następnie w związku z uwagami do jego treści, poprawiony i przekazany ponownie 20 stycznia 2021 r. Informacja o przyjęciu rozliczenia została przekazana do Urzędu 31 marca 2021 r.

(akta kontroli str. 164, 301-314)

2.5. Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w okresie objętym kontrolą wynosiły: w 2017 r. – 3 330,85 tys. zł, w 2018 r. – 3 674,06 tys. zł, w 2019 r. – 3 976,77 tys. zł, w 2020 r. - 4 530,42 tys. zł, w 2021 r. (do 30 września) – 3 493,52 tys. zł.

Średnie miesięczne wynagrodzenie nauczycieli wg grup awansu zawodowego przedstawiało się następująco:

- nauczyciel stażysta: w 2017 r. - 2 922 zł, w 2018 r. - 3 143 zł, w 2019 r. – 3 375 zł, w 2020 r. - 2 785 zł, w 2021 r. – 4 066 zł
- nauczyciel kontraktowy odpowiednio: 3 268 zł, 3 537 zł, 4 578 zł, 4 268 zł, 4 204 zł,
- nauczyciel mianowany odpowiednio: 4 254 zł, 4 744 zł, 5 291 zł, 5 550 zł, 5 673 zł,
- nauczyciel dyplomowany: odpowiednio 5 314 zł, 5 800 zł, 6 246 zł, 7 260 zł, 7 453 zł

(akta kontroli str. 315, 557-560)

2.6. W budżetach Gminy były zaplanowane wydatki na doskonalenie zawodowe i szkolenie nauczycieli kwotach stanowiących: w latach 2017-2018 - 1%, a w latach 2019-2021 – 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, tj. zgodnie z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela.

(akta kontroli str. 158, 316-318)

³¹ W § 6 ust. 1 umowy o powierzenie grantu ustalono okres, że okres kwalifikowalności wydatków w ramach Projektu rozpoczyna się od 16 marca 2020 r. i kończy po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie umowy.

³² Zgodnie z § 2 ust. 2 umowy o powierzenie grantu, termin poniesienia wydatków w ramach grantu ustalono od 1 lutego do 30 listopada 2020 r.

Plan wydatków po zmianach i zrealizowane wydatki na ww. zadanie wynosił: w 2017 r. - 33,65 tys. zł i 33,59 tys. zł (99,8%), w 2018 r. – 35,55 tys. zł i 35,24 tys. zł (99,1%), w 2019 r. – 31,87 tys. zł i 31,79 tys. zł (99,7%), w 2020 r. – 33,26 tys. zł i 33,23 tys. zł (99,9%), w 2021 r. – 35 tys. zł i 15,98 tys. zł (45,7%).

(dowód: akta kontroli str. 158, 316-318)

2.7. Liczba pracowników w szkołach, dla których organem prowadzącym była Gmina, w przeliczeniu na etaty wynosiła:

- pracownicy administracji: w 2017 r. - 7, 2018 r – 7, w 2019 r. 7,42, 2020 r. - 7, i w 2021 r. (do 30 września) 6,22,
- pracownicy obsługi: od 30,61 w 2021 r. do 33,72 w 2018 r.

W Urzędzie sprawy dotyczące edukacji w Gminie prowadzili pracownicy Referatu Oświaty, Spraw Społecznych i Świetlic w liczbie przeliczonej na etaty 1,16 w 2017 r. i 2 w latach 2018-2021.

Wydatki szkół na wynagrodzenia dla pracowników administracji wynosiły: w 2017 r. – 376,99 tys. zł, w 2018 r. - 364 tys. zł, w 2019 r. – 386,66 tys. zł, w 2020 r. – 429,61 tys. zł, w 2021 r. (do 30 września) – 327,08 tys. zł.

a na pracowników obsługi odpowiednio: 1 241,54 tys. zł, 1 019,16 tys. zł, 1 251,66 tys. zł, 1 322,34 tys. zł, 1 119,51 tys. zł.

Wydatki Urzędu na wynagrodzenie pracowników prowadzących sprawy edukacji wynosiły: w 2017 r. – 71,03 tys. zł, w 2018 r. – 126 73 tys. zł, w 2019 r. – 138,33 tys. zł, w 2020 r. – 142,12 tys. zł, w 2021 r. – 104 49 tys. zł.

Średnie miesięczne wynagrodzenia pracowników szkół w przeliczeniu na jeden etat wynosiły dla:

- pracowników administracji: w 2017 r. – 4 488 zł, w 2018 r. – 4 341 zł, w 2019 r. – 4 343 zł, w 2020 r. – 5 114 zł, w 2021 r. – 4405 zł;
- pracowników obsługi: w 2017 r. – 3 071 zł, w 2018 r. - 2 519 zł, w 2019 r. - 3 229 zł, w 2020 r. – 3 526 zł, w 2021 r. – 3048 zł

Średnie miesięczne wynagrodzenia pracowników Urzędu prowadzących sprawy oświaty wynosiły: w 2017 r. – 5 102 zł, w 2018 r. - 5 280 zł, w 2019 r. – 5 764 zł; w 2020 r. – 5922 zł, w 2021 r. 52 244 zł.

(akta kontroli str. 319-320)

2.8. W okresie kontrolowanym obowiązywały Lokalne programy wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży w Gminie Darłowo³³, przyjęte uchwałami Rady Gminy:

- Nr XXIX.261.2016 z dnia 29 grudnia 2016 r.³⁴, obowiązująca od 15 lutego 2017 r. do 9 kwietnia 2019 r.,
- Nr VI.46.2019 z dnia 27 lutego 2019 r.³⁵, obowiązująca od 10 kwietnia 2019 r. do 1 czerwca 2020 r.,
- Nr XX.216/2020 z dnia 27 kwietnia 2020 r.³⁶ obowiązująca od 2 czerwca 2020 r.,

które określiły następujące cele programów:

- 1) promowanie uczniów uzdolnionych poprzez wspieranie ich i prowadzenie działań na rzecz podnoszenia wyników w nauce oraz osiągnięć sportowych i artystycznych,
- 2) zachęcanie uczniów do reprezentowania Gminy Darłowo w zawodach, festiwalach, konkursach i olimpiadach na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym,

³³ Dalej: programy motywacyjne.

³⁴ Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2017 r., poz. 534.

³⁵ Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego, poz. 1589.

³⁶ Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego, poz. 2345.

- 3) wspieranie aspiracji edukacyjnych oraz aktywności uczniów, a także poczucia własnej wartości w społeczności szkolnej i lokalnej,
- 4) pomoc materialna uczniom uzdolnionym o charakterze motywacyjnym,
- 5) promowanie szkół mających siedzibę na terenie Gminy Darłowo wśród lokalnej społeczności.

W celu realizacji programów motywacyjnych Rada Gminy ustaliła:
uchwałą Nr XXIX.261.2016:

- 1) stypendium naukowe, przyznawane w kwotach od 350 zł do 500 zł, dla uczniów z średnią powyżej 4,2 i co najmniej bardzo dobrą oceną z zachowania,
- 2) stypendium za osiągnięcia w dziedzinie nauki – od 50 zł do 300 zł, dla uczniów, którzy są laureatami lub finalistami olimpiad lub konkurów w zależności od ich rangi,
- 3) stypendium za osiągnięcia sportowe – od 50 zł do 300 zł, w zależności od rangi zawodów i zajętego miejsca
- 4) stypendium za osiągnięcia artystyczne – od 50 zł do 300 zł, w zależności od rangi konkursów i przeglądów i zajętego miejsca,
- 5) nagrodę Wójta, finansową do 400 zł lub rzeczową dla uczniów, którzy uzyskali najwyższą liczbę punktów z egzaminu gimnazjalnego oraz egzaminu ośmioklasisty

a w uchwałami Nr VI.46.2019 i Nr XX.216/2020:

- 1) stypendium naukowe w wysokości od 350 zł do 500 zł, dla uczniów z średnią powyżej 4,5 i co najmniej bardzo dobrą oceną z zachowania
- 2) stypendium za osiągnięcia w dziedzinie nauki, sportu lub artystyczne dla uczniów, którzy zajęli co najmniej trzecie miejsce w konkursach od powiatowych do międzynarodowych, w wysokości od 150 zł do 300 zł w zależności od rangi konkursu,
- 3) nagrodę Wójta dla finalistów lub laureatów przedmiotowych konkursów kuratorskich, w wysokości 200 lub 300 zł.

Stypendia były przyznawane przez Wójta na podstawie wniosków dyrektorów szkół. W okresie kontrolowanym wydatki budżetu Gminy z tytułu wypłaconych stypendiów i nagród określonych w programach motywacyjnych wyniosły 818,8 tys. zł, w tym w 2017 r. - 152,50 tys. zł, w 2018 r. - 184,05 tys. zł, w 2019 r. - 194,25 tys. zł, w 2020 r. - 136,70 tys. zł i w 2021 r. (do 30 września) - 151,30 tys. zł.

(akta kontroli str. 25, 35, 53, 355, 363)

W latach 2017-2021 dla uczniów szczególnie uzdolnionych nie udzielano wsparcia w innych formach.

(akta kontroli str. 114)

2.9. W szkołach, dla których Gmina była organem prowadzącym, wydatki na jednego ucznia wynosiły:

- w szkołach podstawowych: w 2017 r. – 21 949 zł, w 2018 r. – 18 610 zł, w 2019 r. – 19 575 zł, w 2020 r. – 21 521 zł, w 2021 r. (do 30 września) – 16 578 zł;
- w gimnazjach: w 2017 r. – 18 917 zł.

(akta kontroli str. 364)

2.10. Dane wykazane w rocznych zbiorczych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S w zakresie dochodów i wydatków dotyczących dochodów i wydatków na zadania oświatowe wyszczególnione w punktach 2.1., 2.2. i 2.4. były zgodne z danymi w sprawozdaniach budżetowych gminnych jednostek oświaty oraz ewidencją księgową Urzędu.

(akta kontroli str. 650-657)

2.11. W okresie objętym kontrolą Gmina nie zaciągała zobowiązań finansowych na pokrycie wydatków na oświatę.

(akta kontroli str. 10)

2.12. W okresie kontrolowanym Gmina udzieliła niesamorządowym szkołom publicznym wymienionym w punkcie 1.5 dotacje w łącznej kwocie 17 641,60 tys. zł, z czego:

- w 2017 r. - 3 374,75 tys. zł, w tym na szkoły podstawowe – 2 068,70 tys. zł, gimnazja – 743,03 tys. zł i oddziały przedszkolne – 563,02 tys. zł;
- w 2018 r. – 3 614,31 tys. zł, w tym odpowiednio: 2 708,77 tys. zł, 433,01 tys. zł i 472,53 tys. zł,
- w 2019 r. – 3 708,51 tys. zł, w tym odpowiednio 2 948 tys. zł, 205,78 tys. zł i 554,73 tys. zł,
- w 2020 r. – 3 847,29 tys. zł, w tym na szkoły podstawowe – 3 241,83 tys. zł i na oddziały przedszkolne – 605,46 tys. zł,
- w 2021 r. (do 30 września) – 3 096,74 tys. zł, w tym na szkoły podstawowe – 2 639,04 tys. zł i na oddziały przedszkolne – 457,70 tys. zł

(akta kontroli str. 365)

Badanie prawidłowości obliczania dotacji dla wybranych szkół wykazało:

- dotacja w 2017 r. dla Społecznej Szkoły Podstawowej w Jeżyczkach na uczniów gimnazjum: należna 247 109,01 zł, przekazana 255 801,13 zł. Nadpłata w kwocie 8 692,12 zł została zwrócona na rachunek Urzędu w 2018 r.;
- dotacja w 2018 r. dla Społecznej Szkoły Podstawowej w Dobiesławiu - na uczniów szkoły podstawowej: należna 570 570,08 zł i w takiej kwocie została przekazana,
- dotacja w 2019 r. dla Społecznej Szkoły Podstawowej w Słwinie na oddział przedszkolny: należna 143 180,25 zł i w takiej kwocie została przekazana,
- dotacja w 2020 r. dla Społecznej Szkoły Podstawowej w Jeżyczkach na uczniów szkoły podstawowej: należna 963 519,80 zł i w takiej kwocie przekazana.

(akta kontroli str. 394-395, 398-399, 406-412, 436-437)

Miesięczne stawki dotacji dla ucznia szkoły podstawowej i gimnazjum zostały ustalone na podstawie miesięcznych kwot subwencji określonych w metryczkach subwencji oświatowej na dany rok wyliczonych z uwzględnieniem finansowego standardu A podziału subwencji, wskaźnika korygującego D1, poz. 1 Sa oraz właściwych wag, podzielonych przez liczbę uczniów określoną w SIO i podzielonych przez liczbę miesięcy w roku.

Stawki te wynosiły: w 2017 r. na ucznia gimnazjum - 769,81 zł, w 2018 r. na ucznia szkoły podstawowej - 897,28 zł, , w 2020 r. na ucznia szkoły podstawowej - 953,98 zł.

(akta kontroli str. 394-397, 404-405, 413-414, 431-435)

Miesięczna stawka podstawowej kwoty dotacji na dziecko w oddziale przedszkolnym została ustalona na podstawie:

- wydatków dla oddziałów przedszkolnych gminnych szkół podstawowych (rozdział 80103, §§ 3020, 4010, 4040, 4120, 4210, 4240, 4260, 4280, 4300, 4410, 4440, rozdział 80146 § 430),
- wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli oddziałów przedszkolnych. Do wyliczenia przyjęto procentowy udział w ogólnej kwocie wydatków na kształcenie nauczycieli szkół podstawowych w budżecie Gminy,

- statystycznej liczby dzieci ustalonej na podstawie SIO zgodnie z art. 11 ust 2 ustawy z 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych³⁷.
i w 2019 r. wynosiła 630,75 zł

(akta kontroli str. 394-395)

Stawki dotacji na szkoły podstawowe i gimnazja zostały zwiększone o 30%:

- w 2017 r. i 2018 r., zgodnie z § 4 ust 4 uchwały Nr XV.123.2015 Rady Gminy w Darłowie z dnia 30 października 2015 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach w szkołach podstawowych, innych form wychowania przedszkolnego i niepublicznych szkół prowadzonych na terenie Gminy Darłowo oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania³⁸,
- od 2019 r. zgodnie z § 1 uchwały Nr XLIV.425.2018 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie wyższej dotacji dla niepublicznych szkół podstawowych i niepublicznych przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy Darłowo³⁹.

Kwoty udzielonych dotacji na poszczególne miesiące stanowiły iloczyn wyliczonej stawki i faktycznej liczby uczniów zgodnie z comiesięcznymi informacjami przekazywanym przez szkołę.

(akta kontroli str. 394-395)

2.13. Badanie w zakresie prawidłowości rozliczenia czterech dotacji wymienionych w punkcie 2.12 oraz dotacji udzielonych w 2020 r. dla społecznych szkół w Dobiesławiu i Słowniu wykazała m.in., że:

- rozliczenia dotacji za 2017 r. i 2018 r. zostały złożone na formularzach zgodnych ze wzorem stanowiącym załącznik do uchwały Nr XV.123.2015 Rady Gminy w Darłowie wymienionej w przypisie 38, a rozliczenia za 2019 r. i 2020 r. zostały złożone na formularzach zgodnych ze wzorem stanowiącym załącznik do uchwały Nr XLIV.425.2018 Rady Gminy Darłowo wymienionej w przypisie 39,
- w rozliczeniach wykazano faktyczną liczbę uczniów w szkołach i dzieci w oddziałach przedszkolnych, kwoty dotacji należnej, otrzymanej i wykorzystanej,
- rozliczenia zawierały informacje o wydatkach sfinansowanych ze środków udzielonych dotacji (wynagrodzenia osobowe i bezosobowe, pochodne od wynagrodzeń, materiały i wyposażenie, pomoce dydaktyczne, opłaty stałe, pozostałe wydatki),
- Wójt zgodnie z § 6 ust. 2 ww. uchwały Nr XLIV.425.2018 Rady Gminy Darłowo informował organy prowadzące dotowane szkoły o prawidłowym rozliczeniu dotacji.

(akta kontroli str. 398, 407, 415-423, 425-430, 436-446)

W latach 2017-2021 (do 30 września) pracownicy Urzędu przeprowadzili jedną kontrolę – w czerwcu 2020 r. w Społecznej Szkole Podstawowej w Słowniu, którą objęto prawidłowość udzielenia i wykorzystania dotacji za 2019 r. dla szkoły podstawowej, klas gimnazjalnych i oddziałów przedszkolnych oraz na uczniów posiadających orzeczenie o kształceniu specjalnym. Kontrola wykazała pobranie dotacji w nadmiernej wysokości, ponieważ w wyniku wadliwego rozliczenia oddziału przedszkolnego, część dotacji na ucznia wychowania przedszkolnego w wysokości 462,13 zł została pobrana na uczniów szkoły podstawowej. Pismem z 25 czerwca

³⁷ Dz.U. z 2020 r. poz. 2029 ze zm.

³⁸ Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego poz. 4458.

³⁹ Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego poz. 793

2020 r. Wójt wezwał stowarzyszenie prowadzące szkołę do dokonania prawidłowego rozliczenia i w efekcie środki pobrane w nadmiernej wysokości zostały zwrócone na konto Urzędu.

(akta kontroli str. 113-114, 447-485)

Na pytanie w sprawie kontrolowania prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji przez szkoły społeczne Wójt wyjaśnił, że ...przyjmuje się że dyrektor szkoły składając roczne rozliczenie ponosi odpowiedzialność za zasadność wydatkowania przekazanej dotacji. Organ dotujący na podstawie przekazywanych miesięcznych informacji sprawdza, czy przekazana kwota odpowiada ilości dzieci uczęszczających do danego typu szkoły oraz przypisanym w metryczce oświatowej rodzajom niepełnosprawności. Po złożeniu przez dyrektora rocznego rozliczenia pracownicy referatów oświaty i księgowości dokonują we wskazanej przez Wójta szkole weryfikacji ww. rozliczenia na podstawie wglądu do faktur oraz dowodów księgowych (...). Ponadto sprawdzeniu podlegają dzienniki szkolne, na podstawie których dokonuje się analizy podanej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach.

(akta kontroli str. 113-114)

2.14. W sprawie występujących potrzeb inwestycyjnych, Dyrektor Szkoły Podstawowej w Dąbkach poinformował o potrzebie budowy sali gimnastycznej. Dyrektorzy szkół w Kopnicy i Starym Jarosławiu nie zgłosili potrzeb inwestycyjnych.

(akta kontroli str. 80, 85, 89)

Największe wartościowo inwestycje zrealizowane w okresie kontrolowanym to:

- budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Kopnicy w okresie od 8 listopada 2016 r. do 30 marca 2018 r. Zrealizowano obiekt parterowy, murowany, o powierzchni zabudowy 594,66 m², powierzchni użytkowej 529,71 m², kubaturze 6 174,18 m³. Sala gimnastyczna o wymiarach 24,36 x 12,36 z zapleczem szatniowo-sanitarnym, pomieszczeniami magazynowymi, technicznymi i dla trenerów,

(akta kontroli str. 200-247)

- modernizacja kotłowni w budynku gminnym szkoły w Dobiesławiu wykonana w październiku i listopadzie 2017 r., polegająca na demontażu istniejących kotłów, pomp z fundamentami, demontażu rurociągów, naczyń zbiorczego i czopuchów stalowych a następnie montażu nowego kotła na cokole wraz z rurociągami, armaturą izolacją i innymi urządzeniami, montażu czopuchów, wykonaniu wentylacji grawitacyjnej. wykonaniu nowej posadzki, malowaniu ścian i sufitów,

(akta kontroli str. 491-507)

- zakupie czterech używanych autobusów⁴⁰ przeznaczonych do przewozu uczniów do szkół w Dąbkach, Starym Jarosławiu i Kopnicy,

(akta kontroli str. 508-532)

Wydatki na inwestycje w okresie kontrolowany wyniosły ogółem 2 419,96 tys. zł, głównie na: budowę sali gimnastycznej – 2 129,48 tys. zł, modernizację kotłowni – 206,15 tys. zł, zakup autobusów – 277 46 tys. zł.

(akta kontroli str. 486-490)

Źródłem finansowania wydatków inwestycyjnych były środki własne Gminy i środki Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej – 702,73 tys. zł wydatkowane na budowę sali gimnastycznej w Kopnicy.

(akta kontroli str. 158-159)

⁴⁰ Solaris typ Urbino (prod. 2010 r.), Kapena Tema Cacciamali Iveco (prod. 2009 r.), dwa Autosany Tramp (prod. 2003 r).

2.15. W okresie kontrolowanym Gmina nie poniosła wydatków związanych z likwidacją gimnazjów.

(akta kontroli str.80, 85, 89)

W Gminie gimnazja funkcjonowały w strukturze zespołów szkół, które zostały przekształcone w szkoły podstawowe. Majątek gimnazjów po ich likwidacji stał się majątkiem szkół podstawowych.

(akta kontroli str. 107)

2.16. W związku z pandemią COVID-19 Gmina poniosła nieprzewidziane wydatki w kwocie 30,91 tys. zł. Były to wydatki poniesione ze środków własnych przez szkoły na zakup maseczek i rękawiczek ochronnych, przyłbic, płynów do dezynfekcji, termometrów, ochron na biurka nauczycieli, stacji pary do dezynfekcji, mopa parowego.

(akta kontroli str.80, 85-86, 89)

2.17. W związku z pandemią COVID-19 w Gminie zmniejszyły się wydatki na dowożenie uczniów do szkół ewidencjonowane w rozdziale 80113 dowożenie uczniów do szkół. W latach 2017-2019, wydatki na to zadanie (bez inwestycji) w poszczególnych latach wynosiły: 676,96 tys. zł, 679,03 tys. zł i 759,79 tys. zł. W 2020 r. wydatkowano 550,78 tys. zł, tj. o 99,64 tys. zł mniej niż planowano (654,42 tys. zł).

(akta kontroli str. 158-159)

2.18. Wójt wyjaśnił, że w latach 2017-2021 nie wystąpiły przypadki nierealizowania zadań oświatowych.

(akta kontroli str. 107)

2.19. W Gminie obsługa finansowo-księgową zadań oświatowych była prowadzona w szkołach – w zakresie wydatków ujętych w planach wydatków budżetowych szkół i w Urzędzie w zakresie dochodów oraz pozostałych wydatków w szczególności dotacji udzielanych społecznym szkołom, projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, stypendiów socjalnych i motywacyjnych. Wójt wyjaśnił, że nadzór nad prawidłowością prowadzenia obsługi finansowo-księgowej przez szkoły był prowadzony na podstawie wydruków analityk sald i obrotów za dany okres sprawozdawczy, dostarczanych do Urzędu co miesiąc przez główne księgowo szkół wraz ze sprawozdaniami budżetowymi. Na tej podstawie sprawdzano rzetelność danych ujętych w sprawozdaniach. Sprawdzano również analitykę konta szkół w zakresie zgodności kwot ze sprawozdaniami, oraz prawidłowości przekazania dochodów do Gminy.

(akta kontroli str. 534, 539)

Wójt zarządzeniami udzielił kierownikom szkół pełnomocnictw do dokonywania czynności prawnych związanych z kierowaniem bieżącą działalnością szkoły w ramach statutowej działalności, uprawniające do reprezentowania jej na zewnątrz i składania jednoosobowego oświadczenia w sprawach majątkowych, w tym:

- zawierania umów cywilnoprawnych zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych,
- otwierania konta bankowego i dysponowania środkami finansowymi znajdującymi się na tym koncie zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- udzielania dalszych pełnomocnictw do dokonywania czynności szczególnych,
- oddania nieruchomości lub jej części w najem dzierżawę albo jej użyczenia w drodze umów, z równoczesnym zawiadomieniem organu prowadzącego, jeżeli umowa zawierana jest na okres do 3 lat, lub za zgodą tego organu, jeżeli umowa zawierana jest na okres powyżej 3 lat.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zbadanym zakresie

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Szczecin, 29 listopada 2021 r.

Kontroler

Sławomir Żudro
główny specjalista
kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
Podpis

.....
Podpis